

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U002714

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 22-06-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шпетний Олександр Ігорович

2. Oleksandr I. Shpetnyi

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0004-0666-6740

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 011

Назва наукової спеціальності: Освітні, педагогічні науки

Галузь / галузі знань: освіта

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 011 освітні педагогічні науки

Дата захисту: 24-06-2026

Спеціальність за освітою: Графічний дизайн

Місце роботи здобувача: Державний заклад "Луганський національний університет імені Тараса Шевченка"

Код за ЄДРПОУ: 02125131

Місцезнаходження: вул. Генерала Ляскіна, Лубни, Лубенський р-н., 37500, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 13663

Повне найменування юридичної особи: Державний заклад "Луганський національний університет імені Тараса Шевченка"

Код за ЄДРПОУ: 02125131

Місцезнаходження: вул. Генерала Ляскіна, Лубни, Лубенський р-н., 37500, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Державний заклад "Луганський національний університет імені Тараса Шевченка"

Код за ЄДРПОУ: 02125131

Місцезнаходження: вул. Генерала Ляскіна, Лубни, Лубенський р-н., 37500, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 14.35

Тема дисертації:

1. Художньо-проектна компетентність фахівців з графічного дизайну: особливості формування у закладах вищої освіти в процесі фахової підготовки

2. Artistic and Project Competence of Graphic Design Specialists: Features of Formation in Higher Education Institutions during Professional Training

Реферат/анотація:

1. У дисертаційній роботі наведено теоретичне узагальнення й практичне розв'язання актуальної проблеми підготовки фахівців з графічного дизайну у закладах вищої освіти (ЗВО) в процесі фахової підготовки, що виявляється в обґрунтуванні педагогічних умов формування художньо-проектної компетентності графічних дизайнерів, уточненні сутності та компонентної структури цього феномена, а також в експериментальній перевірці ефективності визначених педагогічних умов, реалізація яких забезпечила позитивну динаміку рівнів сформованості художньо-проектної компетентності у здобувачів освіти. Результати проведеного теоретико-експериментального дослідження продемонстрували об'єктивність вихідних положень і засвідчили вирішення поставлених у дисертаційній роботі завдань. Наукова новизна дослідження полягає в

тому, що: – уперше теоретично обґрунтовано й експериментально доведено ефективність педагогічних умов формування художньо-проектної компетентності майбутніх фахівців з графічного дизайну в ЗВО в процесі фахової підготовки (спрямування на інтеграцію змістових компонентів фахової підготовки майбутніх фахівців з графічного дизайну – художньо-естетичного, проектно-технологічного, інформаційно-цифрового та гуманітарно-соціокультурного – у межах міждисциплінарного модуля; поетапного впровадження проектної діяльності як домінантної форми організації навчання майбутніх дизайнерів-графіків; створення творчо-орієнтованого освітнього середовища, що забезпечує умови для експериментування, генерації нових ідей і візуального самовираження графічних дизайнерів через залучення до проектної, виставкової та конкурсної діяльності); окреслено змістове наповнення, структурну організацію та особливості формування художньо-проектної компетентності в системі фахової підготовки фахівців з графічного дизайну; виокремлено та обґрунтовано критерії, показники, рівні сформованості художньо-проектної компетентності фахівців з графічного дизайну; – удосконалено зміст, форми, методи та технології формування художньо-проектної компетентності фахівців з графічного дизайну в закладах вищої освіти в процесі фахової підготовки; – подальшого розвитку набули положення про теоретичні засади професійної підготовки фахівців з графічного дизайну та формування їхньої художньо-проектної компетентності; трактування базових понять дослідження; визначення критеріїв, показників та рівнів сформованості художньо-проектної компетентності фахівців з графічного дизайну в закладах вищої освіти в процесі фахової підготовки; методичні засади розвитку професійно-творчих умінь, що сприяють поглибленню проектного мислення, колористичної культури та візуально-композиційних навичок графічних дизайнерів. Практичне значення дослідження полягає в розробці, науковому обґрунтуванні, моделюванні й упровадженні у професійну підготовку здобувачів спеціальності 022 «Дизайн» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти педагогічних умов формування художньо-проектної компетентності, які забезпечують цілісність, узгодженість і результативність освітнього процесу в ЗВО; розробці й реалізації навчально-методичного посібника «Міждисциплінарний дизайн: від знань до практики», що містить міждисциплінарні модулі, які інтегрують знання з колористики, композиції, психології сприйняття, ергономіки, технологій і проектування; комплексу вправ і методичних прийомів, спрямованих на розвиток художньо-проектної компетентності, які можуть ефективно використовуватися у формальній підготовці в закладах вищої освіти, а також у процесі неформальної освіти та самоосвіти майбутніх дизайнерів; тренінгової програми «Від ідеї до проекту: комплексне формування художньо-проектної компетентності», що забезпечує розвиток проектного мислення, візуально-композиційних умінь і навичок командної роботи; навчально-методичного забезпечення проектної сесії з клієнтами «Розробка концепцій для університетських лабораторій та локальних бізнесів», орієнтованої на отримання студентами практичного досвіду професійної взаємодії та презентації дизайн-рішень; інструментарію діагностики сформованості художньо-проектної компетентності, що включає авторські методики оцінювання, критерії, показники та засоби фіксації динаміки розвитку компетентності в умовах педагогічного експерименту.

2. The dissertation provides a theoretical generalization and a practical solution to the urgent problem of training graphic design specialists in higher education institutions (HEIs). This is manifested in the justification of pedagogical conditions for forming the artistic and project competence of graphic designers, clarifying the essence and component structure of this phenomenon, and the experimental verification of the effectiveness of the defined pedagogical conditions, the implementation of which ensured positive dynamics in the levels of students' artistic and project competence. The results of the theoretical and experimental study demonstrated the objectivity of the initial premises and confirmed the fulfillment of the tasks set in the dissertation. The scientific novelty of the study lies in the following: – for the first time, the effectiveness of pedagogical conditions for forming the artistic and project competence of future graphic design specialists in HEIs was theoretically justified and experimentally proven. These conditions include integration of content components (artistic-aesthetic, project-technological, information-digital, and humanitarian-sociocultural) within an interdisciplinary module; step-by-step implementation of project activities as the dominant form of learning organization; creation of a creative-oriented educational environment that fosters experimentation, idea generation, and visual self-

expression through involvement in project, exhibition, and competition activities; – refined the content, forms, methods, and technologies for forming artistic and project competence in the process of professional training. – further developed provisions on the theoretical foundations of graphic design training; interpretations of basic research concepts; criteria, indicators, and levels of competence formation; and methodical principles for developing professional creative skills that deepen project thinking, color culture, and visual-compositional skills; The practical significance of the research lies in the development, scientific substantiation, modeling, and implementation of pedagogical conditions for forming artistic and project competence within the professional training of students majoring in 022 “Design” at the first (Bachelor's) level of higher education. These conditions ensure the integrity, consistency, and effectiveness of the educational process in higher education institutions (HEIs). Specifically, the practical contributions include: the development and implementation of the study manual “Interdisciplinary Design: From Knowledge to Practice”, which contains interdisciplinary modules integrating knowledge in color science, composition, psychology of perception, ergonomics, technology, and design; a complex of exercises and methodical techniques aimed at developing artistic and project competence, suitable for use in formal higher education as well as in non-formal education and self-study for future designers; the training program “From Idea to Project: Comprehensive Formation of Artistic and Project Competence”, which fosters the development of project thinking, visual-compositional skills, and teamwork; educational and methodical support for a project session with clients titled “Concept Development for University Laboratories and Local Businesses”, focused on providing students with practical experience in professional interaction and the presentation of design solutions; diagnostic tools for assessing the level of artistic and project competence, including original assessment methodologies, criteria, indicators, and means of tracking the dynamics of competence development within the framework of a pedagogical experiment. The research materials can be utilized for updating the content of professional training for designers, developing educational programs and methodological recommendations, and in the process of professional development for educators in the arts. The methodological foundation of the study is comprised of concepts regarding the development of design education and professional competencies, theories of design thinking, and innovative educational technologies. It also incorporates various scientific approaches, including axiological, activity-based, competency-based, culturological, art-historical, interdisciplinary, person-centered, and environmental perspectives. The theoretical framework is based on the works of domestic and foreign scholars addressing the challenges of professional training and the development of professional competencies for designers.

Державний реєстраційний номер ДіР: 0117U002854

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Шпетний О. І. Методи формування художньо-проектної компетентності майбутніх дизайнерів-графіків. Актуальні питання гуманітарних наук. 2024. Вип. 77, т. 3. С. 303–308. DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/77-3-41>
- 2. Шпетний О. І. Стратегія формування художньо-проектної компетентності у практиці підготовки дизайнера. Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки. 2024. № 5 (364). С.15–21. DOI 10.12958/2227-2844-2024-5(364)-15-21
- 3. Шпетний О. І. Дизайн як філософське явище: естетичні та функціональні аспекти в соціокультурному просторі. Наукові записки. Сер. Педагогічні науки. Ужгород-Кропивницький : Код, 2025. Вип. 12. С.

- 4. Мигович І. В., Шпетний О. І. Міжнародна практика підготовки фахівців з дизайну: аналіз тенденцій та актуальних викликів. Педагогічна Академія: наукові записки. 2025. (17). DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.15381025> URL: <https://pedagogical-academy.com/index.php/journal/article/view/922>
- 5. Шпетний О. І. Компетентнісна парадигма дизайнерської освіти в наукових підходах та освітніх ініціативах. Наукові інновації та передові технології. 2026. № 2(54). С. 2144–2158. [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2026-2\(54\)-2144-2157](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2026-2(54)-2144-2157)
- 1. Шпетний О. І. Чеська Республіка і Україна: реалії підготовки бакалаврів з дизайну. Acta Paedagogica Volyniensis. 2024. Вип. 3. С. 95–102. DOI <https://doi.org/10.32782/apv/2024.3.14>
- Шпетний О. І. Проектування рекламно-графічного комплексу власного продукту. Мистецтво в реаліях сучасної освіти : матеріали X Всеукр. наук.-практ. конф. 25–26 травня 2023 р. Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2023. С. 221–223.
- Шпетний О. І. Специфіка художнього перекладу. Соціально-гуманітарні проблеми XXI століття : актуальність, багатополарність, перспективи розвитку : матеріали II наук.-практ. конф. 27 листопада 2023 р. Полтава : Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2023. С. 134–139.
- Шпетний О. І. Advertising as a field of graphic design. Іноземні мови у професійній діяльності здобувачів вищої освіти : матеріали I наук.-практ. конф. 25 квітня 2024 р. Полтава : Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2024. Вип. 1. С. 46–49.
- 5. Шпетний О. І. Проект як засіб формування художньо-проектної компетентності майбутнього дизайнера. Наука в епоху соціокультурних змін: реалії, перспективи та цифрові трансформації : матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф. студентів та молодих вчених 25 жовтня 2024 р. Дніпро, 2024. С. 342–345.
- 6. Шпетний О. І. Естетика та функціональність: баланс у художньо-проектній діяльності дизайнера. Design, Visual Art & Creativity: Modern Trends and Technologies : Proceedings of III rd International Scientific and Practical Conference 12 th of December 2024 / Zaporizhzhia National University. Zaporizhzhia : ZNU, 2024. Vol. 3. P. 112–116.
- 7. Шпетний О. І. Дизайн-проект в реалізації художньо-проектної діяльності. Наука і молодь у XXI сторіччі : зб. матер. X Міжн. молодіжної наук.-практ. інтернет-конф. 28 листопада 2024 року. Полтава : ПУЕТ, 2025. С. 650–653.
- 8. Шпетний О. І. Інтердисциплінарність як чинник формування художньо-проектної компетентності майбутніх дизайнерів. Актуальні проблеми та перспективи розвитку науки і освіти : матеріали III Міждисципл. Міжнар. наук.-практ. конф. 24–26 квітня 2025 р. Полтава, 2025. С. 88–92.
- 9. Шпетний О. І. Проектна діяльність як ефективний метод формування мовленнєвої компетентності у майбутніх фахівців. Іноземні мови у професійній діяльності здобувачів вищої освіти : матеріали II наук.-практ. конф. 25 квітня 2024 р. / Держ. закл. «Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка». Полтава, 2025. Вип. 2. С. 56–59.
- 10. Шпетний О. І. Інноваційні цифрові технології як чинник розвитку художньо-проектної компетентності майбутніх дизайнерів у сучасній системі професійної освіти. Академічна й університетська наука: результати та перспективи : матеріали XVIII Міжн. наук.-практ. конф. 9 грудня 2025 р. Полтава, 2025. С. 88–92.
- 11. Шпетний О. І. Культурно-естетичні виміри дизайну в українських наукових студіях. Наука та освіта в умовах викликів сьогодення : матеріали III Міжн. наук.-практ. конф. 29 січня 2026 р. Чернігів, 2026. С. 151–155.
- 12. Шпетний О. І. Міждисциплінарний дизайн: від знань до практики: навч.-метод. посіб. для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за ОП «Графічний дизайн» спец. 022 Дизайн. Полтава, 2024. 78 с.

Наукова (науково-технічна) продукція: художньо-проектна компетентність фахівців з графічного дизайну

Соціально-економічна спрямованість: підвищення продуктивності праці

Охоронні документи на ОПІВ:

Виконання

Художньо-проектна компетентність фахівців з графічного дизайну

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0117U005555

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мигович Ірина Вікторівна

2. Iryna V. Myhovych

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0060-5387

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний заклад "Луганський національний університет імені Тараса Шевченка"

Код за ЄДРПОУ: 02125131

Місцезнаходження: вул. Генерала Ляскіна, Лубни, Лубенський р-н., 37500, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Желанова Вікторія В'ячеславівна

2. Viktoriia V. Zhelanova

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9467-108

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

Код за ЄДРПОУ: 45307965

Місцезнаходження: вул. Бульварно-Кудрявська, Київ, 04053, Україна

Форма власності: Комунальна

Сфера управління: Держадміністрація

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Рябчиков Микола Львович

2. Mykola L. Riabchykov

Кваліфікація: д. т. н., професор, 05.02.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9382-7562

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Луцький національний технічний університет

Код за ЄДРПОУ: 05477296

Місцезнаходження: вул. Львівська, Луцьк, Луцький р-н., 43018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: 02vn54r74

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Костюк Ольга Петрівна

2. Olha P. Kostiuk

Кваліфікація: к. філос. н., доц., 09.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5309-2816

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний заклад "Луганський національний університет імені Тараса Шевченка"

Код за ЄДРПОУ: 02125131

Місцезнаходження: вул. Генерала Ляскіна, Лубни, Лубенський р-н., 37500, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Швирка Вікторія Миколаївна

2. Viktoriia M. Shvyrka

Кваліфікація: к. пед. н., доц., 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6954-466

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний заклад "Луганський національний університет імені Тараса Шевченка"

Код за ЄДРПОУ: 02125131

Місцезнаходження: вул. Генерала Ляскіна, Лубни, Лубенський р-н., 37500, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Шехавцова Світлана Олександрівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Шехавцова Світлана Олександрівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Мордовцева Наталія Валеріївна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна